

‘Ik ben tot alles bereid’

—
MATTHIAS SCHOENAERTS

‘Zijn we al zaterdag?’

Matthias Schoenaerts (37) heeft niet geslapen vannacht. Urenlang heeft hij gesjouwd met tafels en schildersezels om zijn nieuwe atelier in te richten. De gelauwerde Vlaamse acteur schildert graag, vertelt hij. ‘Maar ik ben natuurlijk geen Pollock.’

We zitten in de slaapkamer van een stijlvolle hotelsuite in hartje Antwerpen. Hij heeft net het raam geopend en de frisse ochtendlucht stroomt binnen. We houden onze jassen aan. Hij kijkt over het plein, rekt zich uit, schuift een houten stoel tegen het raam.

‘Het is vrijdagochtend,’ zeg ik.

Schoenaerts trekt verbaasd zijn wenkbrauwen op en haalt een pakje shag tevoorschijn. Een blond meisje wandelt parmantig binnen met een schaal croissants. ‘Merci,’ glimlacht hij, maar raakt ze niet aan, neemt een diepe trek van zijn sigaret.

‘De Belgische Brando’ wordt hij genoemd en niet zonder reden. Met zijn brede schouders, gespierde bouw, helblauwe ogen en volle baard is hij één en al viriliteit, net als de karakters die hem groot maakten: ruwe bolsters die door krachtige tegenspelsters worden verleid om een diep weggestopte blanke pit te onthullen. De getormenteerde bokser in *Rundskop*, de uitsmijter met het hart van goud in *De rouille et d’os*, de Duitse officier met een passie voor pianomuziek in *Suite Française*.

De Vlaming **MATTHIAS SCHOENAERTS** – ook wel ‘de Belgische Brando’ genoemd – ‘zindert’ en ‘smeult’, volgens enthousiaste recensenten. Dit jaar speelt hij in maar liefst vijf films, van *Hollywood* tot *arthouse*. *Vogue* spreekt de veelzijdige acteur over geluk, overgave en hoe het voelt om een internationaal *seksymbool* te zijn. ‘Wij mannen zijn ook onzekere, zoekende wezens.’

— INTERVIEW SARAH MEULEMAN

Schoenaerts: ‘Die tegenstelling fascineert me. Lange tijd heerste er een krankzinnig mannelijk ideaal, mede gecultiveerd door de filmwereld: de man als held en onfeilbaar krachtig wezen. Dat staat natuurlijk haaks op de realiteit. Acteurs als Marlon Brando en James Dean durfden hun personages een belangrijk soort kwetsbaarheid mee te geven. Wij mannen zijn ook onzekere, zoekende wezens.’

In *Suite Française* speelt hij de Duitse officier Bruno von Falk, die tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt gestationeerd in het huis van een Franse schone, vertolkt door Michelle Williams. Ze blijken een passie te delen voor pianomuziek en er ontstaat een onmogelijke liefde. Voor Schoenaerts’ doen, een verrassend romantische rol. Hij schudt zijn hoofd: ‘Romantiek, wat is dat eigenlijk? Het maakt me eerlijk gezegd niet uit in welk genre film ik speel. Als ik een scenario lees, word ik geraakt door de ziel van een personage, dat is de reden waarom ik hem wil spelen. Ik denk nooit: o ja, nu speel ik in een romantische film, dus laat ik het maar zus en zo aanpakken. Bruno wordt verscheurd door wat van hem verwacht wordt en wat hij zou willen doen. Dat fascineert me. Er ontstaat een gevecht, dan wordt het interessant.’

Veeleisende rollen

Matthias Schoenaerts groeide op in Antwerpen en Brussel, als zoon van de legendarische Vlaamse acteur Julien Schoenaerts. Een rebel met een vrije opvoeding: ‘Ik was niet per se pedant of vervelend, maar ik heb autoriteit altijd een bizar concept gevonden; dat bepaalde mensen zich permitteren tegen anderen te zeggen wat ze moeten doen, roept bij mij een natuurlijke weerstand op.’

Het gezin Schoenaerts was onorthodox: ‘Ik zag dat vriendjes een totaal andere familiale energie hadden. Het ging er rustiger, veel veiliger aan toe. Bij ons thuis was alles onvoorspelbaar, passioneel en wild.’

Op vijftienjarige leeftijd kreeg Schoenaerts zijn eerste filmrol, naast zijn vader, in het succesvolle *Daens*. Hij doet er luchtig over: ‘Dat was eigenlijk niet eens een bijrol, meer een soort behangpapier.’ Hij ging door met acteren, studeerde aan de Antwerpse toneelschool, speelde in theatervoorstel- →

'Hollywood is voor mij nooit het ultieme geweest. Ik droom niet van een Oscar'

‘Plezier vind ik een van de belangrijkste dingen in het leven. En schoonheid: van een mooie bloem tot een mooie vrouw’

lingen en (televisie-)films. In België werd hij beroemd met de thriller *Loft* (2008) van regisseur Erik van Looy, later opnieuw gefilmd met een Nederlandse cast. *Loft* werd de grootste kaskraker die Vlaanderen ooit heeft gekend.

Drie jaar later volgde de internationale doorbraak, dankzij een broeierige, indringende hoofdrol in *Rundskop* van regisseur Michaël R. Roskam. De film over een veehandelaar die verstrikt raakt in de horrenomaffia, sleepte een Oscarnominatie voor Beste Buitenlandse Film in de wacht. Schoenaerts viel op bij de internationale filmmakers en sindsdien schittert hij in projecten naast grote namen als Marion Cotillard, Tilda Swinton en Kate Winslet. In 2013 won hij op het Filmfestival van Cannes de César als meest veelbelovend acteur voor zijn rol in *De rouille et d'os*.

Schoenaerts staat erom bekend dat hij ver gaat voor zijn films, heel ver. Om net zo gespierd te worden als de veehandelaar in *Rundskop* trainde hij onophoudelijk en at hij een jaar lang zo'n 2400 blikjes tonijn. Hij kwam 27 kilo aan om de 'minotaurus' te worden waar zijn rol om vroeg. Voor *De rouille et d'os* kwam hij opnieuw aan, maar dit keer op een dieet van fastfood en roomijs, want de bokser die hij speelde moest een

spierbundel-met-speklaag zijn.

Kiest hij bewust voor fysiek veeleisende rollen? Schoenaerts: 'Ik betrap mezelf erop dat ik geniet van personages die me naar een grens brengen waar een zeker gevaar loert. Een plek waar je niet meer weet of je nu verloren bent of niet. Het beangstigt me en ik zoek het op. Dat soort acteerervaringen hebben me verdomd veel geleerd.'

Zoals? 'Dat je het vooral niet te vaak moet doen.' Hij lacht en wijst met zijn sigaret: 'En dat je voorzichtig met jezelf moet omspringen. Als acteur en als mens. Ik heb net een film afgerond waarin ik een soldaat speel met een posttraumatische stress-stoornis. Die rol heeft me helemaal te pakken gehad, zowel fysiek als geestelijk. Tijdens het draaien bevond ik me op de zeer onheilspellende plek waar die patiënten zich ook bevinden.'

Stilte, nog een trek. 'Maar er is altijd een grens. Als acteur word je nooit een andere persoon; je wordt een gemuteerde versie van jezelf. Je kruipt nooit in de huid van iemand anders; iemand anders kruipt onder jouw huid. Wat een personage voelt of denkt, hoe gruwelijk ook, is altijd herkenbaar.'

Altijd die angst

'In feite zijn we allemaal gewonde dieren,' zei je eens. Hij knikt: 'Ja, zo is het toch? Dat is wat het leven doet. Natuurlijk kunnen je wonden helen, maar het bestaan is nu eenmaal een aaneenschakeling van onwaarschijnlijke onvoorspelbaarheden die een mens aardig dooreenschudden.'

Hoe ga jij daarmee om?

'Ik probeer geen slachtoffer te worden van wat me overkomt. Acteren geeft me plezier en dat is een kracht. Plezier vind ik een van de belangrijkste dingen in het leven. En schoonheid, in elke zin van het woord: van een mooie bloem tot een mooie vrouw.'

In een interview bekende je ooit: 'Het enige moment waarop ik gelukkig ben...' Weet je wat ik ga zeggen?

Hij veert op: 'Voetbal?'

Nou, nee. 'Het enige moment waarop ik gelukkig ben, is tussen de woorden "actie" en "cut".'

'Dat is een tikje ongenueanceerd. Er zijn heus meer momenten dat ik gelukkig ben, maar tijdens het filmen, is die periode natuurlijk ultiem. Dan geniet ik, omdat ik mezelf volledig verlaat, ik gooi mezelf in het moment, in de ruimste zin van het woord.' Hij fronst: 'Je hebt van die acteurs die in notitieboekjes elk woord, elk gebaar wil'

len vastleggen. Ik vind dat idioot; de beste dingen zijn niet bedacht, die komen vanzelf. Spelen is loslaten, ademen, luisteren naar je tegenspeler, in het moment zijn. Als ik acteur, ben ik tot alles bereid, ook om af en toe rotslecht te zijn.'

Ben je nog zenuwachtig voor een rol? 'Altijd. Vooral als ik aan een nieuw project begin. Maar misschien is opgewonden een beter woord? Beide, denk ik. Altijd is er die angst dat ik er niet klaar voor ben. Maar ik laat het los, laat het stromen, wat heb ik te verliezen? Acteren draait om oprecht zijn. Daar horen gevoelens van onzekerheid bij.'

Ruige broertje van Gosling

Toen het succesvolle *Loft* ook een Amerikaanse remake kreeg, mocht Schoenaerts zijn Vlaamse rol in het Engels overdoen. Hoe anders is het voor een acteur in België en Amerika? Schoenaerts: 'Er zijn in LA natuurlijk meer middelen en er is veel meer geld mee gemoeid. De keerzijde daarvan is dat over elke minuscule beslissing minstens vijftientig mensen meedenken. Als acteur bepaal je niet zomaar of je personage een baard heeft of hoe hij zich kleedt. Voor elke ingreep moet de regisseur zich verantwoordelijk tegenover de producenten. Dat maakt het een stuk logger.'

Had je wel een eigen trailer? Hij grinnikt: 'Ja, dat wel. Op de Belgische set had ik nog net een eigen stoel om op te zitten. Maar weet je, dat soort bijzaken doet me weinig. De essentie blijft hetzelfde: een sterke rol neerzetten. Hollywood is voor mij nooit het ultieme geweest. Ik droom niet van een Oscar. Nee, écht niet. Natuurlijk zal ik blij zijn als het er ooit van komt, maar het is geen doel op zich.'

Doel of niet, Schoenaerts geldt als een *rising star* in Hollywood, een status die nieuwe deuren opent. Hij siert de covers van glossy's, wordt steeds vaker gevraagd voor (mode-)shoots en mocht vorig jaar het gezicht zijn van Louis Vuittons mannenlijn. Er wordt niet alleen geschreven over zijn acteerprestaties, maar ook over hoe hij 'zindert' en 'smeult' op foto's. Schoenaerts is het ruigere broertje van Ryan Gosling, schreef een journalist. Langzaam lijkt de Belgische

Brando uit te groeien tot een internationaal sekssymbool. Hoe voelt dat? Schoenaerts haalt zijn schouders op: 'Voor mij draait acteren niet om idiote hokjes. Natuurlijk is het eventjes flatterend om sekssymbool genoemd te worden, maar ik kan er weinig mee. Acteren, daar draait het om, al de rest is onbelangrijk. Een imago is iets wat anderen voor jou creëren, ik heb niet het gevoel dat ik daar vat op heb.'

Toch zag ik online een filmpje van Bruce Weber waarin je ongelooflijk sensueel wakker wordt ...

Hij glimlacht: 'Dat is waar, maar dat is terloops ontstaan: het was eigenlijk een fotoshoot, iemand was aan het draaien voor een making-of, die video werd online gezet en ineens was het een ding.'

Maar je lag er wel, half naakt in dat fotogenieke bed. Wat dacht je op dat moment? 'Ik dacht: dit zijn de omstandigheden, ik heb het kennelijk zover laten komen dat ik hier lig, laat ik er nu maar het beste van maken. Klagen heeft geen zin, dus: *have fun*. Bruce Weber is trouwens een geweldig leuke, speelse man en we hadden een goede synergie.' Het ging volstrekt organisch: '*Hey, nice to meet you, let's do it.*' Dat is alles.'

Woest, intuïtief, onstuitbaar

Verhuizen naar Amerika hoeft voor Schoenaerts niet. 'Nee, ik heb het geluk dat de projecten naar hier komen. Ik zou het ook niet willen, verre van. Ik vind het leuk om voor even in LA te zijn, maar ik voel die *modus vivendi* daar totaal niet aan. Ik heb Antwerpen nodig. Ik moet de stekker eruit kunnen trekken. Hier verdwijn ik en leef ik op mijn manier. Antwerpen is mijn *unplug-city*.'

Vorig jaar werd de rust in *Unplug-city* ruw verstoord door een affaire rond een biografie over Schoenaerts' overleden vader.

'Spelen is loslaten, ademen, luisteren naar je tegenspeler, in het moment zijn'

'Als acteur kruip je nooit in de huid van iemand anders; iemand anders kruipt onder jouw huid'

Journalist Stan Laurysens schreef een boek waarin hij Julien Schoenaerts onder meer neerzet als een ontspoord, exhibitionistisch man. Matthias en zijn moeder sleepten de auteur voor de rechter en de zaak werd breed uitgemeten in de Belgische media. 'Parasitaire, schaamteloze lijkenpikkerij,' noemde Schoenaerts het boek over zijn vader. Hij werd door de rechter in het gelijk gesteld. Het boek is inmiddels uit de handel gehaald.

Die episode heeft Schoenaerts diep geraakt. Fel: 'Ik verschiet niet van de lafheid van mensen. Ik verschiet niet van het opportunisme van mensen. Het heeft me gewoon ontzettend kwaad gemaakt. Maar ik sta niet toe dat dit soort affaires mijn kijk op de wereld verandert of dat ik er cynisch door word. Dat nooit!'

Schoenaerts' vader stierf in 2006, voordat de carrière van zijn zoon een vlucht nam. Hoe zou zijn vader hebben gereageerd op het succes? 'Hij dacht niet in succestermin. Voor mijn vader was succes hoogstens een bron van voldoening, maar zeker geen voorwaarde voor geluk. Zo zie ik het ook. Je geluk afmeten aan succes, is vragen om misère.'

De slaapkamerdeur zwaait open en Schoenaerts agente gebaart ernstig naar haar gezicht. 'Make-up,' zegt ze, met een Frans accent. Schoenaerts kijkt haar vragend aan: 'Make-up? *Pourquoi?*' Ze aarzelt even: '*Le shooting*.' Hij zucht, dooft zijn sigaret op het schaal-tje met de croissants, trekt zijn muts over zijn oren en loopt achter haar aan. Nog meer 'bijzaken' die Schoenaerts schuwt, maar die hij, net als het acteren, vol overgave doet. Een gedreven speler: woest, intuïtief, onstuitbaar. Het ruigere broertje van Gosling. Het acterende neefje van Pollock. —

Suite Française is nu te zien in de Nederlandse bioscopen.